

Брюксел, 26.3.2013
COM(2013) 171 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

Мониторингов доклад относно подготовката на Хърватия за присъединяване

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Мониторингов доклад относно подготовката на Хърватия за присъединяване

1. ВЪВЕДЕНИЕ

След положителното становище на Комисията от октомври 2011 г. и одобрението на Европейския парламент от декември 2011 г. Договорът за присъединяване беше подписан на 9 декември 2011 г. Хърватия ще стане член на Европейския съюз, при условие че Договорът за присъединяване бъде ратифициран от всички държави членки. Понастоящем Договорът е ратифициран от 19 държави членки и Хърватия, като Комисията очаква всички останали държави членки да го ратифицират в разумен срок преди датата за присъединяването на Хърватия. В качеството си на присъединяваща се държава Хърватия има статут на активен наблюдател в междинния период преди присъединяването.

В хода на преговорите Хърватия пое редица ангажименти, които трябва да бъдат изпълнени най-късно до датата на присъединяване, освен ако не са договорени специални преходни мерки.

В член 36 от Акта за присъединяване от Комисията се изисква да следи отблизо всички ангажименти, поети от Хърватия по време на преговорите за присъединяване, като се съсредоточи по-конкретно върху политиката на конкуренция, съдебната система и основните права, както и върху свободата, сигурността и правосъдието. Като неразделна част от провеждания от Комисията редовен мониторинг на всеки 6 месеца тя изготвяше оценка относно изпълнението на поетите от Хърватия в тези области ангажименти. През април 2012 г. Комисията прие мониторингов доклад относно подготовката за присъединяване на Хърватия¹, а през октомври 2012 г. цялостен мониторингов доклад². Хърватия от своя страна прие план за действие за последващи действия във връзка с препоръките.

В изпълнение на член 36 в настоящия последен мониторингов доклад се оценява напредъкът, постигнат от Хърватия в нейната подготовка за присъединяване в периода от 1 септември 2012 г. до 28 февруари 2013 г. Оценката се основава на информацията, събрана и анализирана от Комисията, включително предоставената от Хърватия, мисиите за партньорска оценка, както и на информацията, споделена от държавите членки, от международни организации и от организации на гражданското общество в техните редовни контакти с Комисията. Оценката се основава и на констатациите на Комисията в нейните таблици за мониторинг, актуализирани на всеки шест месеца, които представляват работен инструмент, предназначен за подробното проследяване на всички ангажименти, поети от Хърватия в контекста на преговорите за присъединяване. За всяка от десетте приоритетни действия, посочени в подробния мониторингов доклад като действия, изискващи специално внимание, оценката е представена поотделно в съответния тематичен раздел.

2. АНГАЖИМЕНТИ И ИЗИСКВАНИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ПРЕГОВОРИТЕ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ

¹ COM(2012) 186 final.

² COM(2012) 601 final и SWD(2012) 338 final.

2.1 Политика в областта на конкуренцията

Приоритетно действие

Подписване на приватизационния договор за корабостроителницата *Brodosplit* и вземане на необходимите мерки за намирането на осъществими на практика решения за корабостроителниците *3.Maj* и *Brodotrogir* с цел да приключи преструктурирането на хърватското корабостроене.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. След като Комисията прие със свое Решение от 20 февруари 2013 г. второто изменение на преразгледания план за корабостроителницата *Brodosplit*, приватизационният договор беше подписан на 28 февруари 2013 г. В изменението са предвидени слабо увеличение на общия размер на помощта за преструктуриране и допълнителни компенсаторни мерки. По отношение на корабостроителницата *3. Maj* Хърватия информира Комисията за своето намерение да представи преразгледан и консолидиран план за преструктуриране, който сега се основава на закупуването на корабостроителницата от корабостроителницата *Uljanik*. Хърватия официално представи изменен план за преструктуриране на корабостроителницата *Brodotrogir* на 12 февруари 2013 г. и започна работа по сключването на приватизационния договор, като го изпрати на Комисията в съответствие с Приложение VIII към Акта за присъединяване. На 20 март 2013 г. Комисията даде съгласието си относно преразгледания план за преструктуриране и относно приватизационния договор. Хърватия се ангажира да подпише споразумение за приватизацията на *Brodotrogir* най-късно две седмици след получаване на положително решение от Комисията.

Хърватия спазва и другите ангажименти и изисквания в областта на **антитръстовата политика, сливанията и държавните помощи**. Нейното законодателство е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС, административният ѝ капацитет е достатъчен и резултатите от правоприлагането са задоволителни. Хърватската агенция за защита на конкуренцията (ХАЗК) е напълно оперативна и функционално независима. През октомври 2012 г. ХАЗК изпрати до Комисията последния си шестмесечен доклад с подробни данни за броя и типа на приетите решения, оценки и становища в областта на антитръстовите мерки и сливанията, и държавната помощ. През декември 2012 г. ХАЗК прие решение в областта на антитръстовите мерки, което се отнася до регионални автобусни превозвачи и с което наложи значителна глоба. През същия месец започна и производство срещу доставчик на далекосъобщителни услуги.

Във връзка със задълженията на Хърватия, произтичащи от приложение VIII от Акта за присъединяване, през декември 2012 г. Хърватия представи третия доклад за стоманодобивната промишленост, а през януари 2013 г. — шестмесечния доклад относно преструктурирането на корабостроителния сектор. Докладите отговарят на необходимите условия, за да може Комисията да направи своята оценка.

В стоманодобивния сектор продължава производството по несъстоятелност на стоманодобивния завод *Željezara Split*, започнало през март 2011 г. Стоманодобивният завод СМС Sisak (понастоящем ABS Sisak) беше продаден на нов инвеститор, който е в процес на консултации с ХАЗК относно размера на сумата, която трябва да бъде възстановена в съответствие със задълженията, поети в Приложение IX към Акта за присъединяване.

По отношение на съществуваща помощ ХАЗК представя новите мерки и схеми на службите на Комисията за оценка, както се изисква от приложение IV към Акта за присъединяване.

2.2 Съдебна система и основни права

1) Хърватия трябва да продължи да гарантира ефективното прилагане на своята стратегия за съдебна реформа и на плана за действие.

Продължава изпълнението на стратегията за реформа на съдебната система (2011—2015 г.) и на плана за действие. Допълнително е подобрена нормативната уредба, по-специално в посока на увеличаване на ефикасността на съдебната система. Продължава процесът на рационализиране на съдебната мрежа.

През декември 2012 г. парламентът прие нова стратегия за развитието на съдебната власт за периода 2013—2018 г. Стратегията беше изготвена в тясно сътрудничество със Съвета за наблюдение на изпълнението на стратегията за съдебна реформа. Новата стратегия поставя акцент основно върху ефективността на съдебната система.

През октомври 2012 г. Министерството на правосъдието прие дългосрочните планове за наемане на съдии и прокурори за периода от 2013 г. до 2025 г. Остава още да се подобрят планирането и управлението на човешките ресурси, най-вече в контекста на рационализиране на мрежата от съдилища.

Бюджетът за съдебната власт леко намаля и за 2013 г. възлиза на около 313 млн. EUR (2012 г.: 337 млн. EUR) — сума, която се счита за достатъчна. С 50 % е увеличен бюджетът за инвестиране в съдебна инфраструктура и възлиза на около 8 млн. EUR.

2) Хърватия трябва да продължи да укрепва независимостта, отчетността, безпристрастността и професионализма на съдебната система.

Реформираниите Държавен съдебен съвет (ДСС) и Държавен прокурорски съвет (ДПС) продължават да функционират независимо. И двата органа продължават да назначават съдебни служители въз основа на прозрачни, единни и обективни критерии. През периода от септември 2012 г. до февруари 2013 г. бяха назначени 40 съдии. Все още предстои да се извършат редица назначения, предвидени в плановете за набиране на персонал за 2011 г. и 2012 г.

Считано от 1 януари 2013 г. след изтичането на преходния период изцяло е в сила новата система за назначаване на съдии в първоинстанционните съдилища. По новата система от всички кандидати се изисква да са завършили Държавната школа за съдебни служители. През ноември 2012 г. двугодишното си обучение завърши първият випуск на Държавната школа за съдебни служители. След приемането през февруари 2013 г. на Наредба за окончателния изпит и окончателната оценка в Държавната школа за съдебни служители държавните изпити са насрочени за провеждане през май 2013 г. През септември 2012 г. започна обучението в първи курс на втория випуск от кандидати в Държавната школа за съдебни служители (35 са избрани от ДПС, а 20 от ДСС).

С измененията в Закона за Държавния съдебен съвет, приети през февруари 2013 г., председателят на Държавния съдебен съвет и членовете, които са съдии, се освобождават съответно на 75 % и 50 % от изпълнението на обичайните им задължения. Това е положителна стъпка с оглед на укрепване на капацитета на ДСС. За повишаване на ефективността на ДСС е необходимо да бъдат предоставени допълнителни административни ресурси. Важно е ДСС да увеличи своята прозрачност и да демонстрира отчетност при изпълнението на своите задачи. В по-нататъшните реформи би трябвало да се предвидят механизъм за подлагане на решенията на съдебен контрол, провеждане на открити заседания и разширяване на задължението за предоставяне на мотиви към решенията.

В сътрудничество с данъчната администрация ДСС и ДПС продължиха да прилагат новата система за деклариране на имуществото. Заведени са дисциплинарни производства срещу съдии, които не са подали в срок своите декларации за имуществото, като в повечето случаи са им наложени санкции (порицание). По отношение на потвърждаване на данните все още не са приключили проверките, извършвани въз основа на информацията, получена от данъчната администрация.

Вземат се дисциплинарни мерки в случаи на неправомерни действия от страна на съдебните служители. И ДСС, и ДПС станаха по-активни и продължиха да установяват практика с постановени решения и наложени санкции. Приетият през февруари 2013 г. нов закон за съдилищата ограничава имунитета на съдиите и по този начин привежда подзаконовата нормативна уредба в съответствие с Конституцията.

Следва да продължи добрата работа, извършена досега от Съдебната академия, като дейностите и управлението ѝ бъдат подкрепяни от всички основни заинтересовани участници в съдебната система. От ключово значение за подобряване на качеството на съдебната система е обучението на съдии и прокурори през целия професионален живот. Програмите за професионално обучение трябва да продължат, включително да се предоставя повече обучение по правото на ЕС. Хърватия участваше в програмата и обученията по наказателно правосъдие, организирани от Европейската мрежа за съдебно обучение.

3) Хърватия трябва да продължи да подобрява ефикасността на съдебната система

Приоритетно действие

Изпълнение на незабавните мерки и напредък в изпълнението на краткосрочните мерки, набелязани през септември 2012 г., за увеличаване на ефективността на съдебната система и намаляване на натрупаните за разглеждане дела.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. Хърватия изпълни незабавните мерки и краткосрочните мерки, набелязани през септември 2012 г. от Министерството на правосъдието, за увеличаване на ефективността на съдебната система и намаляване на натрупаните за разглеждане дела.

През 2012 г. съдилищата като цяло успяха да решат повече дела, отколкото постъпиха. Броят на натрупаните за разглеждане граждански и търговски дела и дела за принудително изпълнение продължава да надвишава средния за ЕС. Като полага усилия да подобри ефикасността на съдебната система по устойчив начин, Министерството на правосъдието успешно създаде усъвършенстван инструмент за статистически анализ на работата на съдебната система, който би трябвало да му позволи чрез разпределяне на човешките и финансовите ресурси да се справи с входящите и забавените висящи дела. Новата статистическа система може да започне да функционира в национален мащаб веднага щом всички съдилища бъдат оборудвани с интегрираната система за управление на делата (ИСУД).

Постигнат е добър напредък при въвеждането на ИСУД в останалите 33 районни съдилища, като е планирано то да завърши до септември 2013 г. Изключително важно да е има единна всеобхватна система за статистическо наблюдение при обработването на делата.

През 2012 г. за попълване на свободните работни места на постоянни договори бяха наети 110 държавни служители, а на временни договори — други 250 служители. Значителна част от назначенията на съдии, планирани за 2012 г., бяха отложени за 2013 г. През 2012 г. от пренатоварени съдилища бяха делегирани с решение на

Върховния съд 27 013 дела (за 2011 г.: 6 123). 6,123). През 2012 г. все повече се използваше възможността за временна или постоянна доброволна мобилност на съдии в помощ на пренатоварени съдилища. През 2012 г. общо 48 съдии бяха трайно прехвърлени (за 2011 г.: 13), а 22 — временно командировани (през 2011 г.: 6). През 2012 г. бяха извършени общо 23 съдебни проверки. В случаите с участието на държавата и държавни предприятия все повече се използва алтернативното разрешаване на спорове, като то трябва да се насърчава допълнително.

През февруари 2013 г. парламентът прие нов закон за съдилищата, който укрепва надзорната функция на председателите на съдилища, по-специално що се отнася до ефективното функциониране на съда, и въвежда механизъм за защита на правото на съдебен процес в разумен срок. В допълнение към реформите, въведени с новия Закон за съдилищата, председателите на съдилища следва да разработват годишни планове за управление, чието изпълнение да бъде проследявано. Следва да се насърчава обменът на най-добри практики, разработени от отделните съдилища.

Измененията в Закона за Държавния съдебен съвет, приети през февруари 2013 г., предвиждат по-голяма прозрачност на прехвърлянето на съдии и ще улеснят хоризонталната мобилност. През февруари 2013 г. бяха приети измененията в Гражданския процесуален кодекс, които ограничават възможността за многократно връщане на дела от по-високите към по-ниските инстанции, въвеждането на електронно призоваване в търговските съдилища, както и на по-строги правила за представянето на нови доказателства. Допълнително може да се ограничи възможността за въззивните съдилища да връщат дела на по-долните инстанции само при извънредни обстоятелства.

С новите рамкови критерии за работата на съдиите, приети през декември 2012 г., се увеличават стимулите за решаване на отдавна висящи дела, но те би трябвало да отразяват по-добре видовете и сложността на делата, големината на съда, степента на специализация и вида инстанция. В края на март/началото на април предстои да се приемат проектоизмененията към Закона за простъпките и Закона за кадастъра. Очаква се всички тези законодателни мерки, ако бъдат правилно приложени, да допринесат за повишаване на ефективността на съдебната система и за намаляване на натрупаните за разглеждане дела.

Приоритетно действие

Приемане на новото законодателство в областта на правоприлагането с цел да се осигури изпълнението на съдебните решения и да се намали обемът на натрупаните за разглеждане дела за принудително изпълнение.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. Новият закон за принудителното изпълнение и измененията на Закона за принудителното изпълнение на парични задължения влязоха в сила на 15 октомври 2012 г. Новата система поставя принудителното изпълнение в компетентността на районните съдилища и по този начин разтоварва търговските съдилища. Районните съдилища отговарят само за принудителното изпълнение на непарични задължения, докато изпълнението на парични задължения се извършва пряко и изключително от финансовата агенция (FINA). Вече осезаемо намаляха делата за принудително изпълнение, заведени в съдилищата, и се забелязва подобряване на темпа на приключване на делата.

Министерството на правосъдието усъвършенства ИСУД, за да регистрира и изчислява процента на възстановяване като основен показател за ефективността на системата за

принудително изпълнение. Министерството започна работа и по други мерки за реформа за увеличаване на прозрачността и ефективността на принудителното изпълнение в случаите на недвижими имоти.

4) Хърватия трябва да продължи да постига резултати в разглеждането на случаите на военни престъпления, извършени в страната.

Относно разглеждането на случаите на военни престъпления, извършени в страната, започна едно ново разследване, бяха повдигнати шест обвинения и бяха постановени осем неокончателни решения. В рамките на изпълнението на стратегията за справяне с безнаказаността беше изготвен нов списък от приоритетни дела, набелязани на национално и регионално равнище. Необходими са допълнителни усилия за безпристрастно справяне с безнаказаността, с особен акцент върху започването и ускоряването на разследванията.

След присъдата на Международния наказателен трибунал за бивша Югославия (МНТБЮ) по делото Готовина/Маркач през ноември 2012 г. Прокуратурата изиска от МНТБЮ цялата документация от съдебния процес срещу тримата хърватски генерали (Готовина, Маркач и Чермак), с цел подпомагане на усилията за разкриването и наказателното преследване на извършителите на престъпленията, извършени по време на и след военната операция „Буря“. Хърватия вече получи от МНТБЮ документацията.

Конституционният съд все още не се е произнесъл по Закона за анулиране на някои правни актове на съдебните органи на бившата Югославска национална армия, бившата Социалистическа съюзна република Югославия и Република Сърбия. Независимо от това продължава двустранното сътрудничество със Сърбия. Хърватия продължава да участва в регионалното сътрудничество относно разглеждането на случаите на военни престъпления и представя данни и документи на Прокурора на Сърбия за военните престъпления и на Върховния държавен прокурор на Черна гора.

Нараства административният капацитет на специализираните съдилища. Очаква се, че с влизането в сила на новия наказателен кодекс на 1 януари 2013 г. специализираните съдилища да бъдат разтоварени значително и това да им позволи да се съсредоточат в по-голяма степен върху тежки форми на престъпления, включително военни престъпления. Все пак за да се подходи по-активно в борбата с безнаказаността, се изисква утвърден административен капацитет за справяне с нарасналия брой дела.

Относно други мерки за подобряване на разглеждането на военните престъпления в програмата си за 2013 г. Съдебната академия включи обучение за военни престъпления.

Независимият сектор за защита на жертвите и свидетелите към Министерството на правосъдието и отделите за защита на жертвите и свидетелите към окръжните съдилища продължиха да улесняват явяването на свидетелите по дела за военни престъпления. На защитата на свидетелите трябва да се обръща непрекъснато внимание.

На 23 януари 2013 г. Районният съд в Книн произнесе решение, че хърватската държава трябва да заплати компенсации на децата на сръбските жертви, убити в село Вариводе след операцията „Буря“, независимо от факта, че извършителите са неизвестни. По този начин той създаде прецедент, като реши жалба, заведена от много години и който е приложим към други подобни случаи. Вече систематично следва да се решава въпросът за обезщетяването за жертвите на военни престъпления сред цивилното население.

5) Хърватия трябва да продължи да постига съществени резултати, основани на ефикасно, ефективно и непредубедено разследване, наказателно преследване и

съдебни решения по дела за организирана престъпност и корупция на всички нива, включително корупция по високите етажи и в уязвими сектори като възлагането на обществени поръчки.

Правната и институционалната рамка за борба с корупцията и организираната престъпност е подходяща. С влизането в сила на новия наказателен кодекс на 1 януари 2013 г. се повишиха санкциите в редица области, включително за корупционни престъпления. Продължава да се развива практиката по прилагането. Правоприлагащите органи продължават да са активни, включително по отношение на случаи на корупция на високо равнище (например бивши кметове, бивши заместник-министри) и корупцията в правоприлагащите институции (няколко полицейски служители). Сред новите събития се нарежда и решението през ноември 2012 г. на първоинстанционния съд по делото срещу бивш министър-председател.

Като цяло броят на присъдите по дела за организирана престъпност е нисък. И по дела за корупция броят на съдебните присъди е нисък, много често се произнасят условни присъди. За да продължи устойчивото постигане на резултати и да не се създава климат на безнаказаност, са необходими ефективни присъди и възпиращи санкции по случаи на корупция, тежки престъпления и организирана престъпност.

Продължава да е ниско общото равнище на иззети и конфискувани активи. Нормативната уредба за изземване и конфискация на активи трябва да бъде прилагана последователно и по-енергично. Досега не е използван инструментът за конфискуване на активи, придобити чрез престъпна дейност, за да се разруши финансовата основа на престъпна организация.

Допълнително трябва да се усили борбата срещу корупцията на местно равнище, особено в уязвимата област на обществените поръчки. Относно системата за проверки по отхвърлени от прокурор сигнали за престъпления, в настоящата система не се предвиждат независими проверки на решенията на държавните прокурори да отхвърлят сигнали за престъпления.

б) Хърватия трябва да продължи да полага усилия за засилване на превантивните мерки в борбата с корупцията и конфликта на интереси

Хърватия продължи да укрепва нормативната си уредба за предотвратяване на корупцията и конфликта на интереси, като сега трябва да я прилага ефективно. Хърватия трябва да полага повече усилията за постигане на съществени резултати при укрепването на мерките за превенция. Освен това, след решението на Конституционния съд от ноември 2012 г., с което той отмени няколко разпоредби от Закона за конфликт на интереси относно основните компетенции на Комисията за конфликт на интереси (включително нейните правомощия за проверки и налагане на наказания), Хърватия трябва да гарантира, че ще бъдат предприети незабавни мерки за създаване на стабилен и ефективен механизъм за предотвратяване, откриване и санкциониране на случаите на конфликти на интереси, основан на контрол и възпиращи санкции. За обсъждане на необходимите изменения на закона беше създадена работна група, включваща представители на Министерството на публичната администрация и гражданското общество (ГОНГ, Transparency International).

Приоритетно действие

Създаване на Комисията за конфликт на интереси, която да започне своята редовна работа.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. Членовете на Комисията за конфликт на интереси бяха определени от Парламента на 25 януари 2013 г. и встъпиха в длъжност на 11 февруари 2013 г. Комисията за конфликт на интереси започна да разглежда искания от служители за становище по въпроса дали за тях съществува конфликт на интереси и вече излезе с няколко становища. Относно случаите, основани на сигнали за предполагаем конфликт на интереси, Комисията започна процедури срещу 26 служители. Сега Комисията за конфликт на интереси трябва да гарантира функционирането на ефективен механизъм за предотвратяване, откриване и санкциониране на случаите на конфликт на интереси, както и да постигне своевременни резултати чрез проверки и санкции.

Приоритетно действие

Приемане на нов закон за достъпа до информация с цел да се подсили правната и административната рамка в областта на достъпа до информация.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. През февруари 2013 г. беше приет новият закон за достъп до информация. Със закона се въвеждат критериите за проверка за наличие на пропорционалност и обществен интерес във всички случаи на отказан достъп до информация и се прилагат достиженията на правото на ЕС относно повторната употреба на информация. Създава се също така нова институционална уредба за проследяване на изпълнението на закона: досега Агенцията за защита на данните се занимаваше едновременно с въпросите на защитата на данните и достъпа до информация, а в новия закон се предвижда да се създаде длъжността комисар, който да се занимава с въпросите на достъпа до информация и да бъде назначаван от парламента. Важно е при упражняването на съответните им правомощия Агенцията за защита на данните и новият комисар за достъп до информация да осигуряват съгласуваност на вземаните от тях решения.

Планът за действие за борба с корупцията се преразглежда в посока на въвеждане на адекватни мерки за гарантиране на ефективното наблюдение на неговото прилагане и включва аспекти на премахване на корупцията. Допълнително следва да се утвърдят ролята и капацитетът на Министерството на правосъдието като институцията, натоварена с разработването, координацията и прилагането на антикорупционната програма.

По отношение на други действия в тази област измененията на Закона за финансирането на политическите дейности и изборната кампания, приети през февруари 2013 г., имат за цел да улеснят ефективното прилагане на закона чрез намаляване на нормативната сложност, рационализиране на финансовата информация и засилване на проверките. Подобрените разпоредби ще бъдат проверени в практиката по време на предстоящите местни избори.

Държавната избирателна комисия и Държавната служба за одит продължиха да прилагат законодателството в областта на финансирането на политическите партии и изборните кампании и да сезират Прокуратурата за политически партии и независими членове на органите за местно и регионално самоуправление, които не са подали финансови отчети за 2011 г. или не са ги публикували на уебстраниците си в рамките на законоустановения срок.

В областта на обществените поръчки се повиши прозрачността в съответствие с новото законодателство, влязло в сила от януари 2012 г. Всички публични органи публикуват информация относно подписани и изпълнявани договори. Освен това Хърватия трябва

да вземе всички необходими мерки за превенция на възникването на нередности при обществените поръчки за проекти, които ще се съфинансират по линия на политиката на сближаване, като изгради стабилна система за управление и контрол.

Хърватия трябва да гарантира, че е въведен стабилен механизъм за предотвратяване на корупцията в държавните предприятия, включително относно членството в надзорните и управителните съвети. Също така трябва да бъде допълнена правната уредба за професионална държавна служба чрез създаването на нова система на заплащане, за да се гарантират повишения въз основа на способностите, механизми за награждаване и задържане на квалифицирания персонал.

Трябва да се гарантира, че се прилагат необходимите механизми за ефективна защита на лицата, които подават сигнали за нередности.

7) Хърватия трябва да продължи да укрепва защитата на малцинствата, включително чрез ефективно прилагане на Конституционния закон за правата на националните малцинства.

Продължава прилагането на Конституционния закон за правата на националните малцинства. По отношение на заетостта на малцинствата в държавната администрация и съдебната система и като се има предвид niskият брой на новонаетия персонал като цяло, към ноември 2012 г. около 3,4% от членовете на държавната администрация произлизат от националните малцинства. След като правителството приложи по-активен подход, беше постигната целта от 5 % при набирането на 400 нови служители в граничната полиция.

През ноември 2012 г. правителството прие национална стратегия за 2013—2020 г. за приобщаване на ромите. Свързаният с нея проект на план за действие беше предоставен за обществено обсъждане и се очаква да бъде приет в края на март 2013 г. Необходими са допълнителни усилия за гарантирането на това, че ромските деца завършват основно и средно образование. Правителството продължи да предприема мерки за повишаване на осведомеността за лицата, които принадлежат към националните малцинства, и да гарантира упражняването на техните права. Приветства се фактът, че правителството продължава да гарантира изпълнението на конституционните разпоредби относно използването на кирилицата в град Вуковар, където хърватите от сръбски произход представляват 38,5 % от населението.

Хърватия продължава да предприема мерки за защита на хората, които продължават да са изложени на риск от заплахи, дискриминация, враждебност или насилие. В това отношение допълнително беше укрепена нормативната уредба: през декември 2012 г. бяха приети изменения в Наказателния кодекс с оглед на привеждането му в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право. С нов закон за нарушенията на обществения мир и ред ще се квалифицират като простъпки нарушенията на обществения мир и ред, продиктувани от расови, етнически, религиозни и други подбуди. Законопроектът се разглежда от парламента по установената процедура и е планирано да бъде приет до края на второто тримесечие на 2013 г. Увеличи се предоставянето на специализирано обучение на полицейски служители за борба с престъпленията от омраза.

8) Хърватия трябва да продължи да търси решение на неуредените въпроси, свързани със завръщането на бежанците.

Хърватия продължава да участва с другите държави от региона в процеса, чието начало беше поставено с декларацията от Сараево. Продължава да се прилага решението за валидиране на пенсионни права.

С бавни темпове продължават да се изпълняват програмите за жилищно настаняване за завръщащите се бежанци. По плана от март 2011 г. за обработка на останалите приблизително 2 350 кандидатури до февруари 2013 г. бяха разгледани 366 (август 2012 г.: 259), като от тези кандидати ключове получиха 213 семейства (август 2012 г.: 139). До февруари 2013 г. бяха издадени 1 497 одобрения за жилища (август 2012 г.: 1 305).

В ограничена степен бяха използвани новите възможности за закупуване на жилище при благоприятни условия, предоставени на лицата, които се възползват от програмите за жилищно настаняване. След решение на правителството, което е планирано да бъде прието в края на март 2013 г., се очаква да бъдат разрешени дванадесет от останалите 15 случая, свързани с направени без съгласието на собствениците инвестиции; останалите три случая се планира да бъдат решени чрез специално решение на правителството през третото тримесечие на 2013 г.

9) Хърватия трябва да продължи да подобрява защитата на правата на човека.

Като цяло правата на човека се спазват. Омбудсманът и специализираните омбудсмани продължават да играят важна роля за защитата на правата на човека. Трябва да се обръща постоянно внимание на спазването на препоръките на омбудсмана. На 15 февруари 2013 г. беше избран нов омбудсман. Продължава да съществува необходимостта от допълнително обезпечаване на службите на омбудсмана. Това включва осигуряването на адекватно финансиране и помещения.

Хърватия започна да отчита все повече резултати в прилагането на Закона срещу дискриминацията и законодателството за престъпленията от омраза. Увеличи се предоставянето на специализирано обучение на полицейски служители за борба с престъпленията от омраза. Продължава разследването и наказателното преследване на случаи на заплахи и насилие срещу журналисти. Министерството на правосъдието подготви проект за изменения на Закона за безплатната правна помощ и проведе консултации по тях с подходящи заинтересовани участници. Целта на измененията е да се улесни достъпът до правна помощ и да се укрепи ролята на неправителствените организации като доставчици на правна помощ; планира се измененията да бъдат приети през втората половина на 2013 г.

В областите на борба срещу дискриминацията и на равните възможности Хърватия завърши процеса на привеждането в съответствие на своето законодателство.

10) Хърватия трябва да продължи да сътрудничи в пълна степен с Международния наказателен трибунал за бивша Югославия (МНТБЮ).

Продължава сътрудничеството на Хърватия с МНТБЮ.

2.3 Правосъдие, свобода и сигурност

Приоритетно действие

Финализиране и приемане на стратегията за миграцията, в която ясно се определят мерките за интеграция на най-уязвимите групи от мигранти.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. Стратегията за миграцията („Миграционна политика на Република Хърватия за 2013 г. — 2015 г.“), в която ясно се

определят мерките за интеграция на най-уязвимите групи от мигранти, беше приета от Парламента през февруари 2013 г.

В областта на **миграцията** е почти завършено привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС. През 2012 г. бяха идентифицирани 6 541 незаконни мигранти (3 461 през 2011 г.). Почти е достигнат максималният капацитет на приемните центрове за незаконни имигранти и лица, търсещи убежище. За увеличаване на капацитета и облекчаване на положението Министерството на вътрешните работи получи бивш хотел, в който след частично преобзавеждане могат да бъдат настанени 400 лица, търсещи убежище, и общо до 600 души. Намерени са и други временни решения в северните и южните гранични райони, преди да бъдат изградени двата нови постоянни центъра за чужденци, които ще бъдат финансирани със средства от инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение. Хърватия все още не е започнала изграждането на отделно съоръжение за малолетни или непълнолетни лица и други уязвими групи мигранти в периметъра на съществуващия център за незаконни мигранти; за целта обаче вече са заделени средствата по ИПП. През ноември 2012 г. влезе в сила новото споразумение за реадмисия с Германия. Продължават преговорите за споразумение за реадмисия с Косово³.

Почти е завършена подготовката за прилагане на достиженията на правото в областта на **убежището**. Административните съдилища продължават да действат като втора инстанция при разглеждането на молбите за убежище. Понастоящем тече конкурс за назначаването на допълнителни съдии. Продължава обучението на служителите в гранична полиция, а през януари 2013 г. започна обучение по теми от областта на убежището за 66 гранични полицаи. Отделът по въпросите на убежището беше подсилен с допълнителен персонал. В периода от 1 септември 2012 г. до 9 януари 2013 г. закрила е предоставена на 16 кандидати за убежище. Също така през този период бяха отхвърлени 63 заявления и спрени 300 производства. Допълнителни места за настаняване на до 600 души ще бъдат осигурени в хотела, предоставен на Министерството на вътрешните работи (вж. по-горе), като се отчита нарасналият брой на лицата, търсещи убежище и достигнали Хърватия (1 193 през 2012 г. спрямо 807 през 2011 г.). Понастоящем за цялата страна има две станции EURODAC, като се предвиждат нови 30. Междувременно Хърватия трябва да гарантира, че при влизане в страната лицата, търсещи убежище, биват регистрирани със съществуващите скенери на основните гранични контролно-пропускателни пунктове.

Почти е завършено привеждането в съответствие на законодателството относно **визовата политика**. Относно визовите изисквания Хърватия допълнително приведе в съответствие законодателството си с Регламент 539/2001 относно определянето на списък от държавите, чиито граждани трябва да притежават виза, за да влязат на хърватска територия. Считано от 1 ноември 2012 г. вече не е в сила Решението за временно прекратяване на визовия режим за граждани на Азербайджан, Казахстан, Руската федерация и Украйна. Водят се преговори за нов визов режим с Турция, който ще влезе в сила на 1 април 2013 г. Относно Руската федерация споразумението за взаимно пътуване на гражданите ще влезе в сила към края на март 2013 г. Продължава да се предоставя обучение на консулските служители, които ще бъдат командирани в новите консулства, които ще започнат да функционират до началото на април 2013 г.

³ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Почти е завършено привеждането на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на **външните граници и Шенген**. В процес на подготовка е преразглеждането на плана за действие по интегрираното управление на границите за 2013 г., с оглед на привеждането на национална концепция в съответствие с тази на ЕС. Завърши първият етап от създаването на Националния морски център в Задар, включително закупуването на оборудване, и неговият персонал е увеличен. Сега протича вторият етап, който ще бъде завършен до април 2013 г., за осигуряване на връзката между системите на различни министерства. Продължава осъществяването на работните договорености с Frontex, както и участието на Хърватия в съвместни операции. Точката за контакт на Хърватия с Frontex беше създадена на ГКПП Баяково.

Приоритетно действие

Окончателно изграждане на гранично-пропускателните пунктове по коридора Неум.

Очаква се тази приоритетна дейност да бъде завършена в най-близко бъдеще. Значително са ускорени дейностите по изграждане на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) по коридора Неум (Клек и Затон Доли). Те са пред завършване и трябва да започнат да функционират напълно до датата на присъединяване. Предстои да бъде завършен и ГКПП Нова Села до Меткович; щом започне да функционира, този ГКПП ще стане и обща точка за контакт с Босна и Херцеговина.

Изготвено е и предстои подписването до края на май на новото споразумение с Босна и Херцеговина за местния граничен трафик, което е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС, заедно със споразуменията за ГКПП. Относно сътрудничеството с другите държави от региона Хърватия изготви и предаде на Сърбия и Черна гора два протокола относно съвместни патрули и относно обмен на информация за граничния контрол. Продължават дискусиите с двете държави относно привеждането на двустранните споразумения за местния граничен трафик в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Споразуменията трябва да бъдат в съответствие с достиженията на правото на ЕС до датата на присъединяване. Провеждат се съвместни патрули.

Приоритетно действие

Постигане на набелязаните цели за 2012 г. по отношение на набирането на служители за граничната полиция.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. С назначаването на 467 служители в гранична полиция беше постигната целта на Хърватия за 2012 г. През януари 2013 г. техният общ брой е 6 338, от които 4 971 служат по бъдещите външни граници. През 2013 г. ще бъдат обявени 100 нови места за полицейски служители, включително специализиран морски персонал за синята граница. На полицията продължава да се предоставя специализирано обучение и на полицейската академия е изпратена актуализираната версия на Общата учебна програма (ССС), за да изготви съответните програми за специализирано обучение на граничната полиция. Трябва да продължи да се обръща внимание на обучението на морската полиция.

Считано от януари 2013 г. Националната информационна система за управление на границите работи на 76 ГКПП по бъдещите външни граници. Хърватия трябва да гарантира, че броят на ГКПП ще нарасне до 93 през юни 2013 г., както е планирано. Доставено беше допълнително техническо оборудване. Започнаха дейностите за

създаване на център за Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR); намерена е сграда. Продължават да се провеждат координационни съвещания за междуведомствено сътрудничество по въпросите на интегрираното управление на границите.

Относно борбата с корупцията при управлението на границите в периода от 1 септември 2012 г. до 31 януари 2013 г. бяха проведени общо 2 681 внезапни инспекции.

Хърватия продължава процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по Шенгенските въпроси, както и изпълнението и прилагането му. Изготвен е първият проект на преразгледан план за действие по Шенгенските въпроси. Министерството на вътрешните работи е в процес на изготвяне на индикативна програма по отношение на инструмента за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение. Важно е Хърватия да е надлежно подготвена за използването на средствата по Инструмента за подпомагане на изпълнението на Шенгенското споразумение и по програмата „Солидарност и управление на миграционните потоци“ (SOLID).

Подготовката на Хърватия за привеждане на нейното законодателство в областта на **съдебното сътрудничество по гражданскоправни и наказателноправни въпроси** в съответствие с достиженията на правото на ЕС е почти приключена. След споразуменията с Черна гора и Косово за правна взаимопомощ по наказателноправни въпроси, през ноември 2012 г. Хърватия подписа подобно споразумение и с Босна и Херцеговина. През първата половина на 2013 г. се очаква да бъде приет нов закон за международното частно право. Влязоха в сила споразумението за взаимно изпълнение на наказателни присъди с Черна гора и споразумението за екстрадиране с бившата югославска република Македония. По отношение на институционалната уредба се увеличи броят на звената за контакт с Европейската съдебна мрежа, които да могат да поемат задълженията, произтичащи от Споразумението за присъединяване към ЕС; продължава доброто сътрудничество с Евроюст. В Министерството на правосъдието беше създадена служба за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и екстрадиция. Все още предстои да бъде приет Законът за съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси с държавите членки на ЕС.

Приоритетно действие

Окончателно приемане на съответните подзаконови актове, с които да се гарантира прилагането на закона за полицията.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. През 2012 г. бяха приети всички 36 подзаконови актове, които са в сила от 1 януари 2013 г. Следователно нормативната уредба за пълното прилагане на Закона за полицията е налице.

Подготовката на Хърватия за привеждане на нейното законодателство в областта на **полицейското сътрудничество и борбата с организираната престъпност** в съответствие с достиженията на правото на ЕС е почти приключена.

Създадено е Бюрото за искане за допълнителна информация от националните звена (SIRENE); през декември 2012 г. беше назначен ръководителят му и понастоящем там работят петима полицейски служители. В ход е процес за наемане на останалата част от персонала. В отдела по информационни технологии на Министерството на вътрешните работи по Шенгенската информационна система работят петима души. Продължи тясното сътрудничество с Европол.

Продължи постигането на резултати в **борбата с организираната престъпност**; регистрирани са нови случаи, включително на трафик на наркотици, както и на злоупотреба с фондове на ЕС. Размерът на санкциите често остава нисък и следователно не е достатъчно възпиращ в сравнение със сериозността на престъплението. Това се отнася особено до случаи на трафик на хора. Продължава да се конфискуват активи, но често пъти в малки размери, което не може да прекъсне престъпните финансови потоци. Поради това нормативната уредба за изземване и конфискация на активи трябва да бъде прилагана последователно и по-енергично. Значително се подобри сътрудничеството между агенциите и звеното за финансово разузнаване (ЗФР) постига добри резултати; в периода юли — декември 2012 г. ЗФР получи общо 288 сигнала за подозрителни трансакции, от които три, свързани с финансиране на тероризма, и 285 — с изпиране на пари. От 288-те сигнала по 164 са заведени дела. Съгласно наказателно-процесуалния закон жертвите на тежки престъпления имат право на обезщетение от държавния бюджет. Относно трафика на хора в новия Наказателен кодекс, който влезе в сила на 1 януари 2013 г., е изменено определението за трафик на хора, което сега е в съответствие с международните стандарти, тъй като се прави ясно разграничение между робство и трафик на хора. Ръководителят на Националния комитет за борба с трафика на хора беше назначен през ноември 2012 г., а комитетът проведе първото си заседание през декември 2012 г. Той трябва спешно да предприеме проактивни и конкретни мерки за решаване на проблема с трафика на хора и за повишаване на осведомеността сред националните органи относно тази форма на престъпление, включително като започне провеждането на независима оценка на политиката и умножи усилията за разпространяване на информация по местата, където е вероятно да се злоупотребява с жертвите или потенциалните жертви на трафик на хора. Трябва да продължи предоставянето на обучение по въпросите на трафика на хора на съдебните служители и правоприлагащите органи, особено за установяване на жертви на трафик по основните ГКПП и за по-добро разграничаване на трафика на хора от прекарването през граница на мигранти. Повод за загриженост е ниският брой на идентифицираните жертви на трафик на хора. Хърватия трябва да умножи усилията за проактивно идентифициране на жертвите на трафик, особено сред уязвимите групи от населението. Следва да се провеждат разследвания, наказателно да се преследват и да се осъждат нарушителите, участвали в трафик, както и да се гарантират присъди, съизмерими със сериозността на извършеното престъпление. За целта трябва да се укрепят административният капацитет и капацитетът за правоприлагане.

Продължава да се провежда обучение за **мерките срещу изпирането на пари** и се насърчава сътрудничеството между органите за тази конкретна форма на престъпление. И през 2012 г. броят на регистрираните случаи продължава да е нисък.

2.4 Други глави от достиженията на правото на ЕС и икономически въпроси

Хърватия изпълнява ангажиментите и изискванията, произтичащи от преговорите за присъединяване, и ще бъде в състояние да прилага достиженията на правото на ЕС след присъединяването.

В своя Изчерпателен мониторингов доклад от октомври 2012 г. Комисията посочи ограничен брой глави, за които се изискват повече усилия от страна на Хърватия, а именно: глава 11 *„Селско стопанство и развитие на селските райони“*, глава 12 *„Безопасност на храните, ветеринарна и фитосанитарна политика“*, глава 13 *„Рибарство“*, глава 22 *„Регионална политика и координация на структурните инструменти“* и глава 27 *„Околна среда“*.

В областта на *селското стопанство и развитието на селските райони* Хърватия завърши нормативната уредба за преките плащания за 2013 г. През декември 2012 г. разплащателната агенция получи временна акредитация за преки плащания и за хоризонтални въпроси. Хърватските органи сега трябва да следват направените на разплащателната агенция препоръки. До края на 2013 г. Хърватия трябва да акредитира разплащателната агенция за управление на средствата за развитие на селските райони и да осигури напредък в подготовката на програмата за развитие на селските райони 2014—2020 г.

В областта на *безопасността на храните, ветеринарната и фитосанитарната политика* Хърватия ускори изграждането и оборудването на седемте гранични инспекционни пункта (ГИП). Хърватия трябва да гарантира навременното завършване на ГИП, за да могат да получат акредитация от Комисията и да заработят в пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС към деня на присъединяване на Хърватия.

В областта на *рибарството* привеждането в съответствие на законодателството и прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на управлението на флота и на ресурсите скоро ще приключи, както и структурните мерки и изготвянето на националните планове за управление. Хърватия трябва да увеличи усилията си за приключване на работата в областите на проверката и контрола, окончателното премахване на категорията „риболов с цел прехрана“ и доизграждането на спътниковата система за наблюдение на плавателните съдове по съгласувания график.

Относно *регионалната политика и координирането на структурните инструменти* Хърватия показва, че отговаря на условията за освобождаване от задължението за предварителни проверки на всички раздели на ИПП. Хърватия трябва да ускори изграждането на административен капацитет в съответните структури, да финализира инвестиционните стратегии и да постави акцент върху подготвянето на поредица от висококачествени и добре обмислени проекти, тъй като с времето съществено ще нарасне броят на съфинансираните проекти, засегнатите сектори и участници. За използването на бъдещите европейски структурни и инвестиционни фондове трябва да се създаде напълно функционираща система за управление, мониторинг и оценка. Хърватия трябва да гарантира функционирането на всички важни и необходими процедури за ефективно, правилно и прозрачно използване на европейските структурни и инвестиционни фондове, особено относно обществените поръчки.

По отношение на *околната среда и изменението на климата* е укрепен административният капацитет. По отношение на околната среда почти е завършено привеждането в съответствие на законодателството и прилагането. Особено внимание трябва да се обърне на осигуряването на точна оценка на въздействието върху околната среда за всички инвестиционни проекти, навременното издаване на разрешителни и модернизацията на инсталациите за контрол на индустриалното замърсяване и управление на риска. По отношение на изменението на климата трябва да приключи транспонирането на Директивата за съхранение на CO₂ в геоложки формации. Според съгласуваните срокове Хърватия трябва да гарантира изпълнението на европейската схема за търговия с емисии, по-конкретно провеждането на пълноценен мониторинг и отчитане на инсталациите, и да подготви включването на авиацията.

Приоритетно действие

Увеличаване на капацитета за превод и редактиране на достиженията на правото на ЕС,

така че тази задача да може да бъде приключена навреме за присъединяването.

Хърватия приключи работата по това приоритетно действие. Хърватия значително увеличи темпа на **превеждане** и редактиране на достиженията на правото на ЕС, благодарение на подобряване на вътрешната организация, допълнителен персонал и подкрепа от институциите на ЕС. Броят на преведените и редактираните страници достигна над 118 000 страници (13 март). При условие че Хърватия запази това темпо през идните седмици, работата по превода и редакцията ще приключи навреме преди присъединяването.

Бяха предприети някои важни начални стъпки относно прилагането на спешно налагащите се структурните реформи в **икономиката**, за да се повишат конкурентоспособността и перспективите за растеж. Неформалното участие на Хърватия през 2013 г. в Европейския семестър предоставя добра възможност за по-нататъшното разработване на програмата за структурни реформи и за продължаване на енергичното ѝ прилагане. В този контекст Комисията ще оцени Икономическата програма, която Хърватия ще представи през април.

В областта на данъчното облагане през ноември 2012 г. Хърватия въведе нова по-ниска ставка за ДДС върху яхтите (плавателни съдове за спорт и за развлечения), което противоречи на законодателството на ЕС, но ще бъде приведено в съответствие до присъединяването. Това може да насърчи пускането в свободно обращение на плавателни съдове в Хърватия преди присъединяването. Това положение трябва незабавно да бъде преодоляно от Хърватия.

Комисията приветства подписването през март 2013 г. на Меморандум за разбирателство между Хърватия и Словения, в който се определя взаимно приемливо решение на въпроса относно прехвърлените спестявания в чуждестранна валута от хърватския клон на *Ljubljanska banka*.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Като цяло Хърватия спазва ангажиментите и изискванията, произтичащи от преговорите за присъединяване, във всички области. Хърватия доказва, че е способна да изпълни всички други задължения своевременно преди присъединяването. В областите, в които е необходимо, има изготвени или предстои да бъдат завършени ясни планове за завършване през следващите месеци на оставащата работа, включително относно борбата с корупцията.

Освен това Хърватия извърши десетте приоритетни действия, посочени в подробния мониторингов доклад на Комисията от октомври 2012 г. Поради това Комисията изразява увереност, че на 1 юли 2013 г. Хърватия ще бъде готова за членство.

Предстоящото присъединяване на Хърватия е резултат от стриктно полаганите усилия през 10-те години, които изминаха от представянето на кандидатурата ѝ за членство през 2003 г. Членството в ЕС е допълнителен стимул за Хърватия да продължи реформите. Въз основа на постигнатото досега се очаква Хърватия да продължи да отбелязва резултати в областта на прилагането на принципа на правовата държава, особено в борбата с корупцията. Също така членството в ЕС предлага многобройни и значителни възможности за Хърватия и ЕС. Тези възможности трябва да се използват по такъв начин, че участието на Хърватия в ЕС да бъде успешно и в полза на самата Хърватия, на региона на Западните Балкани, както и на ЕС като цяло.